

**EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU**

**Brüssel, 6. detsember 2007 (11.12)
(OR. en)**

**16096/1/07
REV 1**

**RECH 422
EDUC 222
COMPET 426**

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Peasekretariaat

Eelm dok nr: 15007/07 RECH 358 EDUC 212 COMPET 378

Teema: Nõukogu resolutsioon ülikoolide moderniseerimise kohta Euroopa konkurentsivõime nimel ülemaailmses teadmistepõhises majanduses
– nõukogu resolutsiooni vastuvõtmine

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele konkurentsivõime nõukogu poolt 23. novembril 2007 vastu võetud nõukogu resolutsiooni tekst.

NÕUKOGU RESOLUTSIOON,

23. november 2007,

ülikoolide moderniseerimise kohta Euroopa konkurentsivõime nimel ülemaailmses teadmistepõhises majanduses

(2007/C XXX/AA.)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

MEENUTADES käsitletava teema poliitilist tausta, mis on esitatud käesoleva resolutsiooni lisas,

KINNITAB VEEL KORD:

1. on vaja kiirendada Euroopa ülikoolide moderniseerimist, käsitledes nende tihedalt seotud rolle hariduse, teadustöö ja innovatsiooni valdkonnas, mis on oluline element Euroopa püüdluses luua teadmistepõhine ühiskond ja majandus ning parandada oma konkurentsivõimet;
2. on oluline suurendada elukestva õppe võimalusi, mittetraditsiooniliste ja täiskasvanutest õppijate juurdepääsu kõrgharidusele ning arendada välja ülikoolide elukestva õppe mõõde;
3. on oluline luua suuremad võimalused naiste teaduskarjäärriks;
4. tuleb järgida põhimõtet, et motiveeritud ja andekad üliõpilased peaksid saama ära kasutada liikuvuse võimalusi, sõltumata nende sotsiaalsest või majanduslikust taustast ja et on vaja suurendada mitte ainult üliõpilaste, vaid ka teadlaste, õpetajate ja ülikoolide muude töötajate liikuvust;
5. ülikoolidel peab oma struktuurides olema piisav autonoomia, parem juhtimine ja vastutavus, et rahuldada uusi ühiskondlikke vajadusi ning et neil oleks võimalik suurendada ja mitmekesistada oma avaliku ja erasektori rahastamisallikaid eesmärgiga vähendada alafinantseeritust võrreldes Euroopa Liidu peamiste konkurentidega;

6. kvaliteedi tagamine on oluline võimas muudatuste tekitaja kõrgharidussüsteemis;
7. ülikoolidel on roll teadmiste ülekandmises majandusele ja ühiskonnale hariduse andmise, teadusuuringute ja innovatsiooni abil, mis on peamine panus Euroopa konkurentsivõime tugevdamiseks, ja on vaja saavutada tihedam koostöö akadeemilise ja ettevõtlussektori vahel.

TUNNISTAB, et:

1. Euroopa kõrgharidusruumi ja Euroopa teadusruumi rajamisel tehtav töö peab olema järjepidev;
2. globaliseerumisega kaasnevad väljakutsed nõuavad, et Euroopa kõrgharidusruum ja Euroopa teadusruum oleks maailmale täielikult avatud ning et Euroopa ülikoolid püüaksid saada ülemaailmselt konkurentsivõimelisteks;
3. on vaja kiirendada ülikoolide reformi, et mitte ainult anda tõuge edasiminekuks kogu kõrgharidussüsteemis, vaid ka soodustada selliste Euroopa kõrgharidusasutuste esilekerkimist ja tugevdamist, mis on suutelised näitama oma tippaset rahvusvahelisel tasandil;
4. on vaja suurendada üliõpilaste, teadlaste, õpetajate ja ülikooli muude töötajate liikuvust, samal ajal tunnistades, kui oluline on, et seda liikuvuse võimalust kasutada saavad isikud oleksid võimalikult laia sotsiaalse päritoluga;
5. nii Euroopa kui ka liikmesriikide tasandil on kõrghariduspoliitika peamiseks eesmärkideks suuremad elukestva õppe võimalused, kõigi, sealhulgas mittetraditsiooniliste õppijate ulatuslikum juurdepääs kõrgharidusele ning tööleidmise võimaluse parandamine.

KUTSUB LIIKMESRIIKE ÜLES:

1. edendama tipptaset kõrghariduses ja teadusuuringutes, kujundades välja institutsioone ja võrgustikke, mis on rahvusvaheliselt konkurentsivõimelised ja aitavad teha Euroopat ligitõmbavaks andekaimatele inimestele, ning tagama nendele institutsioonidele autonoomia nende kogu potentsiaali väljaarendamiseks;
2. edendama kõrgharidusasutuste rahvusvahelistumist, soodustades kvaliteedi tagamist sõltumatu hindamise ja ülikoolide vastastikuse hindamise abil, suurendades liikuvust, edendades ühis- ja topeltkraadide kasutamist ning soodustades kvalifikatsioonide ja õppeperioodide vastastikust tunnustamist;
3. võtma vajalikud meetmed kõrgharidusasutuste moderniseerimiseks, tagades neile autonoomsuse ja suurema vastutavuse, et neil oleks võimalik:
 - parandada oma juhtimistavasid,
 - arendada välja oma innovatsioonialane võimekus ja
 - tugevdada oma võimet moderniseerida oma õppekavasid, et tõhusamalt vastata tööturu ja õppijate vajadustele,ja kõrgharidusele juurdepääsu suurendamiseks, täites sellega majandusliku ja tehnoloogilise konkurentsivõime tagamiseks vajalikud nõuded ja laiemad ühiskondlikud eesmärgid;
4. suurendama kõrgharidusasutuste panust nii innovatsiooni, majanduskasvu ja tööhõivesse kui ka sotsiaal- ja kultuuriellu, innustades neid asutusi arendama ja tugevdama partnerlusi teiste osapooltega, nagu erasektor, uurimisasutused, piirkondlikud ja kohalikud valitsusasutused ja kodanikuühiskond;
5. tegema konkreetsed algatused, et innustada kõrgharidusasutusi olema avatud mittetraditsioonilistele ja täiskasvanud õppijatele ning arendama edasi oma rolli elukestva õppe vallas, suurendades vajadusel kolmanda taseme haridussüsteemi mitmekesisust;
6. arendama üliõpilaste ja noorte teadlaste jaoks välja paremad keskkonnad õppimiseks ja teadustegevuseks, tugevdades projektipõhist õpet ja üliõpilaste varajast kaasamist teadustegevusse, eelkõige teaduse ja tehnoloogia valdkonnas;

7. võtma meetmeid tagamaks, et üliõpilaste ja teadlaste tugisüsteemid soodustavad võimalikult laialdast ja õiglast osalemist liikuvuskavades, näiteks parandades kõigi andekate, sealhulgas puuetega üliõpilaste ja teadlaste juurdepääsu kõrgharidusele, sõltumata nende soost, sissetulekust, sotsiaalsest või keelelisest taustast ning laiendades kõrghariduse sotsiaalset mõõdet, andes suuremat toetust üliõpilastele ja teadlastele ELis ning teavet õppimis-, liikuvuse ja karjäärivõimaluste kohta, eesmärgiga tagada kõigile parimad võimalikud koolitusvõimalused. Üheks selliseks meetmeks võiks olla kõrghariduse sotsiaalse mõõtme jälgimise toetamine, et selle valdkonna kohta oleks kättesaadavad rahvusvaheliselt võrreldavad andmed;
8. suurendama Euroopa kõrgharidussüsteemide atraktiivsust, innustades asutusi kasutama täies ulatuses ära koostöö- ja liikuvusvõimalusi, muu hulgas neid, mida pakub ülemaailmsel tasandil akadeemilise tipptaseme edendamiseks programm Erasmus Mundus;
9. kasutama kõrgharidussüsteemi moderniseerimiseks struktuurifonde.

KUTSUB KOMISJONI ÜLES toetama liikmesriike seoses moderniseerimiskavaga ning eelkõige:

1. määrama asjaomaste kõrghariduse ja teadustegevuse valdkonna sidusrühmade ning riiklike asutustega konsulteerides kindlaks võimalikud meetmed, et lahendada Euroopa Liidu ülikoolide moderniseerimise läbiviimisel ning Lissaboni tegevuskava eesmärkide saavutamisele kaasaaitamisel esinevad probleemid ja takistused;
2. soodustama Lissaboni tegevuskava raames vastastikust õppimist, eelkõige tööprogrammi „Haridus ja koolitus 2010” ning Euroopa teadusruumi käsitleva rohelise raamatu järeelmeetmete raames ning soodustades samuti ülikoolide ja tööstuse/erasektori vahelisi partnerlusi;

3. tegema kindlaks võimalikud meetmed, et lahendada takistused, mis esinevad seoses üliõpilaste, õpetajate ja teadlaste liikuvusega kogu Euroopa ulatuses, eelkõige ainepunktide ja diplomite tunnustamise osas, ning edendama sellega seoses heade tavade vahetamist;
 4. jälgima ja hindama koostöös programmidega seotud riiklike struktuuridega järgmiste elementide mõju:
 - programmis ERASMUS osalevate üliõpilaste sotsiaalne taust,
 - programmi ERASMUS toetus moderniseerimiskavale,
 - ERASMUS MUNDUSE toetus Euroopa ülikoolide rahvusvaheliselt atraktiivsemaks muutmiseleja esitama liikmesriikidele selle kohta 2008. aasta keskpaigaks aruande.
-

Poliitiline taust

- (1) Ühenduse meetmed hariduse ja koolituse valdkonnas tuginevad asutamislepingu artiklitele 149 ja 150.
- (2) 2000. aasta märtsis Lissabonis ja 2002. aasta märtsis Barcelonas toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumistel lepidi kokku kehtestada Euroopa Liidu strateegiline eesmärk saada aastaks 2010 maailma kõige konkurentsivõimelisemaks ja dünaamilisemaks teadmispõhiseks majandusjõuks, saavutada aastaks 2010 Euroopa Liidu haridus- ja kutseõppesüsteemides maailmatase ja luua Euroopa teadus- ja innovatsiooniruum.
- (3) Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide esindajate resolutsioonis Euroopa ajupotentsiaali aktiveerimise kohta: kuidas ülikoolid saaksid anda oma täispanuse Lissaboni strateegia rakendamisse,¹ rõhutatakse kõrgharidussüsteemi reformimise tähtsust.
- (4) Oktoobris 2005 Hampton Courtis (Ühendkuningriik) toimunud mitteametlikul Euroopa tippkohtumisel ja märtsis 2007 toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel rõhutasid riigipead ja valitsusjuhid teadmiste kolmnurga – haridus, teadusuuringud ja innovatsioon – tähtsust Euroopa Liidu konkurentsivõime tõstmiseks. Riigipead ja valitsusjuhid kutsusid komisjoni üles tegema kindlaks, millised on konkreetset tegevused, millega jätkata tööd, lähtudes komisjoni teatistest „Ülikoolide osa teadmispõhises Euroopas”² ja „Euroopa ajupotentsiaali aktiveerimine: kuidas ülikoolid saaksid anda oma täispanuse Lissaboni strateegia rakendamisse”³.

¹ ELT C 292/1, 24.11.2005.

² KOM(2003) 58 lõplik.

³ KOM(2005) 152 lõplik.

- (5) Komisjoni 2006. aasta mais esitatud teatises „Ülikoolide kaasajastamiskava elluviimine: haridus, teadusuuringud ja innovatsioon”⁴ toodi välja üheksa valdkonda, kus meetmete võtmine aitaks ülikoole moderniseerida. 2006. aasta juuni Euroopa Ülemkogu kutsus üles võtma järelmeetmeid seoses komisjoni teatisega ning julgustas liikmesriike edendama tippaset ning soodustama moderniseerimist, restruktureerimist ja innovatsiooni kõrgharidussektoris, et vabastada selle potentsiaal ja toetada Euroopa püüdlusi suurema majanduskasvu ja suurema arvu töökohtade loomise poole.
- (6) Komisjoni 2007. aasta aprillis esitatud roheline raamat „Euroopa teadusruum: uued perspektiivid” oli aluseks huvirühmadega konsulteerimisel ning institutsionaalsele ja avalikule arutelule. Selles rõhutatakse vajadust tugevdada ülikoolide ja teadusasutuste rolli tippaseme edendamisel.
- (7) Esko Aho juhitud töörühma aruandes innovatiivse Euroopa loomise kohta kutsutakse üles looma tihedamaid suhteid ülikoolide ja muude innovatsiooni alal tegutsevate huvirühmade vahel.
- (8) Valitsustevahelise Bologna protsessi, kus osaleb 46 riiki, tulemuseks on edusammud Euroopa kõrgharidussüsteemi rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisemaks muutmisel ja kõrgharidussüsteemi mõnede aspektide reformimisel, sealhulgas meetmed liikuvuse ja Euroopa kodanike tööalase konkurentsivõime suurendamiseks Euroopa kõrgharidusruumi loomise kaudu.
- (9) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. novembri 2006. aasta otsus, millega luuakse tegevusprogramm elukestva õppe alal (2007-2013),⁵ tugineb eeldusele, et arenenud teadmispõhine ühiskond on majanduskasvu ja tööhõivemäära suurenemise võtmeks ja et Lissaboni eesmärkide saavutamiseks kuuluvad haridus ja koolitus Euroopa Liidu oluliste prioriteetide hulka.

⁴ KOM(2006) 208 lõplik.

⁵ Otsus nr 1720/2006/EÜ, ELT L 327/45, 24.11.2006.

- (10) Elukestva õppe programmi kuuluva programmi Erasmus kaks eesmärki on toetada Euroopa kõrgharidusruumi loomist ja tugevdada kõrghariduse ja kõrgema kutsehariduse osakaalu innovatsiooniprotsessis ning selleks toetatakse programmi abil eelkõige ülikooli töötajate ja üliõpilaste ulatuslikku liikuvust ja samuti mitmepoolseid projekte ja võrgustikke, mis keskenduvad innovatsioonile, eksperimentidele, uute kontseptsioonide ja pädevuste väljatöötamisele ning Euroopa kõrgharidusasutuste moderniseerimisele.
- (11) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsuses teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi kohta, mis sisaldab eriprogrammi „Ideed” ja millel rajaneb Euroopa Teadusnõukogu, sätestatakse olulised uued vahendid, mis mõjutavad teadusuuringute tegemist Euroopa ülikoolides.
- (12) Komisjon tegi 2006. aasta novembris ettepaneku⁶ luua Euroopa Tehnoloogiainstituut, et edendada innovatsiooni-, teadus- ja kõrgharidusalast ühendtegevust, ning nõukogu leppis oma 25. juuni 2007. aasta istungil (konkurentsivõime) seoses nimetatud ettepanekuga kokku üldise lähenemisviisi.
- (13) Programmi Erasmus Mundus pikendamist ajavahemikuks 2009–2013 käsitleva komisjoni ettepaneku eesmärk on tõsta kõrghariduse kvaliteeti ja edendada kultuuridevahelist mõistmist, mis muudab Euroopa kõrgharidussüsteemid atraktiivsemaks ja parandab akadeemilist tippaset kolmandate riikidega tehtava innovatiivse ja laialdase koostöö kaudu.
- (14) Komisjoni panuses 18.–19. oktoobril Lissabonis toimunud riigipeade ja valitsusjuhtide kohtumiseks „Euroopa huvi: edu saavutamine globaliseerumisaegastul”, eelkõige selle jaos „Rohkem teadusuuringuid ja arendustegevust” rõhutati kõrgharidussüsteemi moderniseerimise tähtsust Lissaboni strateegia välismõõtme raames.

⁶ KOM(2006) 604 lõplik/2.